

Музейно-меморіальний музей О.О.Осиповкіна



*Лауреати обласної премії
у сфері образотворчого мистецтва
та мистецтвознавства
імені Олександра Осиповкіна*

Мистецькі обрії
**Анатолія
Янєва**





Сільський мотив.

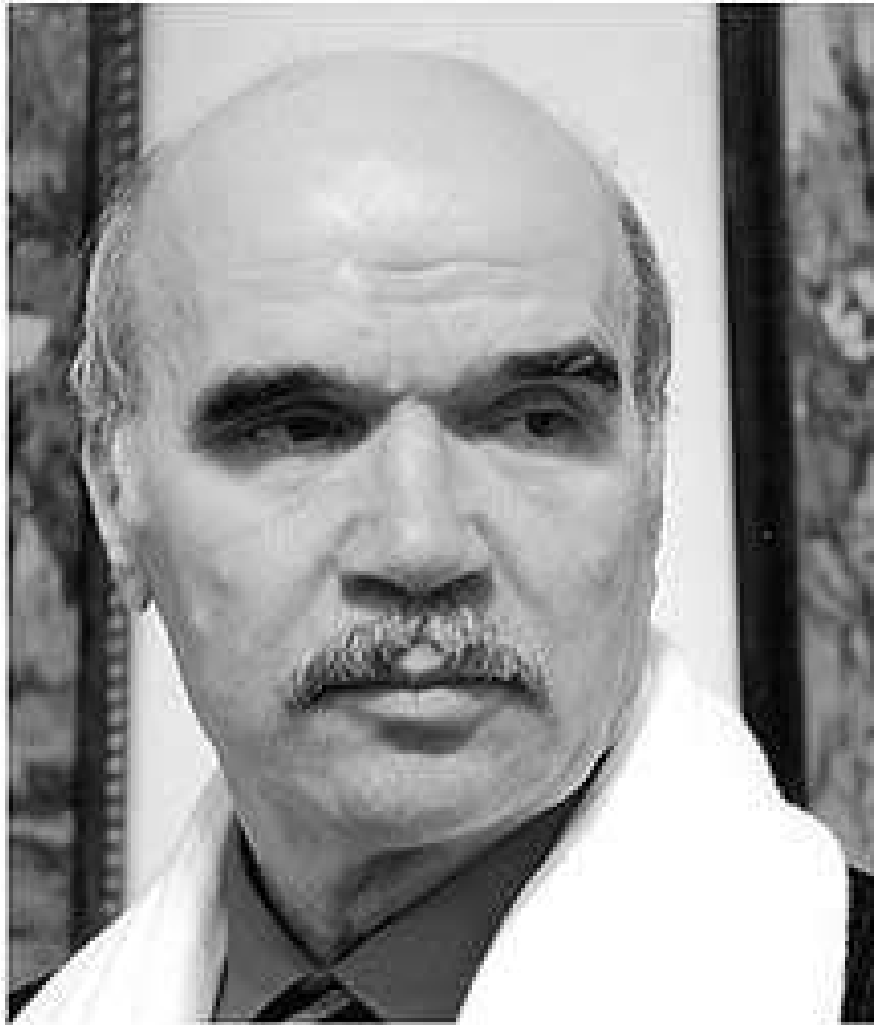
1999. Полотно, олія. 62x70

Сельский мотив.

1999. Холст, масло. 62x70

Rural motif.

1999. Oil on canvas. 62x70



**Янев
Анатолій
Микитович**

Заслужений художник України

СУЧАСНИЙ РЕАЛІЗМ АНАТОЛІЯ ЯНЕВА

Мистецький доробок А.М.Янева яскраво відображає еволюційні процеси в класичному реалістичному живопису, традиції якого художник впевнено впроваджує у сучасності. Народився Анатолій Микитович Янев 15 грудня 1945р. в с.Митрофанівка Новгородківського району Кіровоградської області. Закінчив Київський державний художній інститут (1974), живописець, педагог з фаху – народні художники України Т.М.Голембієвська, В.В.Шаталін. Член Національної Спілки художників України (1989). Лауреат обласної премії в сфері образотворчого мистецтва та мистецтвознавства імені Олександра Осемьоркіна в номінації «національна традиція» (2005). У 2013р. удостоєний почесного звання «заслужений художник України». Особливе місце в творчості художника займає побутова картина. Герої його творів здебільшого люди, зайняті буденною працею. Один з характерних творів автора кін. 1980-х – поч. 1990-х рр. картина «Ранок». Фабула сюжету досить проста: ранок, селянин напуває корову - звичайна щоденна робота, але саме вона і захоплює художника. У буденності митець вбачає унікальність моменту, тому він приділяє велику увагу деталям, матеріальності кожної речі. Досить стриманий, насичений фіолетовими, синіми, голубими, холодний колорит картини створює відчуття «особливої чистоти». Художник занурює нас в атмосферу пластичної гри світла й тіні, за рахунок якої і формується власне простір картини. У творі також яскраво прослідковуються мистецькі уподобання художника того часу - захоплення творчістю Сурбарана, Караваджо, Корнеліу Баба – майстрів, які шукали способи виявити особливості однієї з найвеличніших таємниць живопису - світла. У роботах А.М.Янева світлові партії, збагачені рефлексивними ефектами, стають прикметою його авторського почерку. Надаючи перевагу відкритому, локальному кольору, автор завжди пам'ятає, що світло - якість емоційна, здатна поглибити і розширити зміст твору, посилити акценти, а іноді й надати нових смислових якостей. Не менш яскраво ці риси виявилися у композиції «Швачка», де глибокі лесіровки, посилюючи насиченість барв, надають твору характеру декоративності. На початку 1990-х рр. жорстку «різьблену» манеру художника змінює більш м'яка форма письма.

Але тема ліричного сюжету, потяг художника до камерності мотиву залишаються сталими, стверджуючись як одна з рис його особистого творчого почерку. Практично не звертаючись до великих композиційних сюжетів, митець часто розкриває тему через портретний образ: в 1980-х його героєм є людина наодинці зі своєю працею, занурена у власні думки та переживання; в 1990-х - людина, яка ділиться з нами своїми радощами та бідами. Образне рішення в його творах залежить не стільки від об'єму, маси зображеної натури, скільки від глибини емоційного напруження, яке виникає за рахунок колористичного вирішення з м'якою тоною проробкою, навіть деякою монохромністю. Художник не персоніфікує своїх героїв, а наділяє їх узагальнюючими рисами, що характеризують свосереднє відчуття митцем архетипності образу. Дійові особи його картин неначе стоять поза часом, як, наприклад, в картині «Сільський мотив» - із темноти тла митець виображує перед нами постать старої жінки, яка тримає на руках маленького котика. В основу сюжетного образу цієї ідеалістично-камерної картини художник поклав портрет матері, але подає він його таким чином, що той набуває узагального характеру. Настрій твору великою мірою формується за рахунок сріблястого колориту та теплоти вохр. Завдяки вмільому, майстерному володінню живописними засобами, митець досягає висого рівня емоційної напруги твору. Залишаючись в межах класичної реалістичної картини, А.М.Янєв знаходить способи по-новому розкрити її внутрішні можливості. Настрої і уподобання художника, що виявляються у картинах-портретах, паралельно знаходять своє відображення і в пейзажних доробках. Природа захоплювала живописця ще від часів дитинства. А.М.Янєву притаманне тяжіння до відкритих горизонтальних планів, він обирає здебільшого мотив розлогого, просторого ландшафту. Працюючи великими кольоровими площинами, не вдаючись у деталізацію, він створює романтичні образи красвидів Кіровоградщини. Широку, панорамну картину степу розгортає перед нами композиція «Пейзажний мотив». Низький горизонт, вузькі смуги ландшафту, як на першому, так і на дальньому планах, підкреслюють широту площини жовтого скошеного поля. Художник зумисно обирає верхню точку погляду, щоб посилити образну об'ємність від свого враження величчю простору. На початку 1990-х рр. А.М.Янєв віддає перевагу більш камерним, ліричним мотивам міських двориків, невеликих замкнених куточків природи. «Струмок», «Весна», «Зимовий мотив» -

це не лише вільно та вправно виведена рукою майстра лінія пензля іноді витончена, іноді розмита, але й особливе колористичне насичення полотна. Митця наявно захоплюють граничні стани природи - похмурі дні з сіруватим небом, туманні ранки, що допомагає концентруватись на внутрішньому настрої мотиву. Витончені нюанси, ледь вловимі тональні переходи, коли предмети неначе розчиняється в барвах світла, спостерігаємо у пейзажі «Зимовий мотив». Творячи цілісність світло-повітряного середовища композиції, художник м'яко моделює форму за допомогою вільних, широких мазків, досягаючи єдності тону і кольору. Англійський митець XVIII ст. Уільям Хогарт у своєму трактаті «Аналіз краси» прийшов до висновку, що основою поняття краси є постійна зміна і саме чутливе око живописця спроможне розгледіти цю діалектику навколишнього світу, «схопити мить буття». Саме такими словами можна охарактеризувати новий етап творчості А.М.Янєва, що розпочинається від кінця 1990-х рр. і пов'язаний з поїздками художника до Криму, де він створює серію пейзажів, означених імпресіоністичними пошуками. Митець сприймає кримські краєвиди святково, насиченими різнобарв'ям сонячного світла, відчуваючи силу кольору, яка раніше приховувалася за тональними відношеннями. Його захоплює фактурність і пластика самого живопису, за допомогою якого А.М.Янєв прагне відтворити структуру та рельєф гірських краєвидів, зачаровує магія відображення водяної поверхні, яка стає одним з головних об'єктів його творчого дослідження. У кращих працях цього часу відчутне прагнення до синтезування вражень в один концентрований, цілеспрямований викид емоцій. Твори яскраво передають силу гостроти переживань художника. Після повернення з Криму він використовує свої мистецькі напрацювання і в мотивах природи Кіровоградщини - «Вечір», «Кіровоградський краєвид», «Бабине літо» та інші. Поступово нова, близька до імпресіоністичної, манера стає характерною ознакою і його сюжетних композицій таких як: «Гра в шахи», «Перед концертом», «Урок музики» та інших. І нині художник Анатолій Микитович Янєв, залишаючись вірним традиціям реалістичного живопису, перебуває в пошуку нових форм виразності, які б допомагали ще більш глибоко розкривати образ людини і світу, в якому вона живе.

*Надсхідін Андрій
мистецтвознавець, член НСХУ,
провідний науковий співробітник
художньо-меморіального музею О.О.Осмеркіна.*



Швачка. 1974. Полотно, олія. 53x55
Швея. 1974. Холст, масло. 53x55
Seamstress. 1974. Oil on canvas. 53x55



Ранок. 1990. Полотно, олія. 100x115
Утро. 1990. Холст, масло. 100x115
Morning. 1990. Oil on canvas. 100x115



Озерна балка. 1981 Полотно, олія 45x53

Озерная балка. 1981 Холст, масло 45x53

Lake gully. 1981. Oil on canvas. 45x53



Гора Четир-Даг. 2000. Полотно, олія, 62,5x54

Гора Четыр-Даг. 2000. Холст, масло, 62,5x54

Mountain Chetyr-Dag. 2000. Oil on canvas. 62,5x54



Портрет дружини. 2000. Полотно, олія. 80x61
Портрет жєны. 2000. Холст, масло. 80x61
Portrait of wife. 2000. Oil on canvas. 80x61



Сонце зимою. 2010. Полотно, олія. 55x70
Солнце зимой. 2010. Холст, масло. 55x70
Sun in winter. 2010. Oil on canvas. 55x70



Весна біля дому. 2013. Полотно, олія. 73x83

Весна у дома. 2013. Холст, масло. 73x83

Spring by the house. 2013. Oil on canvas. 73x83



Прийшли діти. 2013 Полотно, олія. 90x103

Пришли дети. 2013 Холст, масло. 90x103

Children have come. 2013. Oil on canvas. 90x103

Янев Анатолий Никитович

*Родился 15 декабря 1945г. в с.Митрофановка
Новгородковского района Кировоградской области.*

Заслуженный художник Украины (2013).

Член Национального Союза художников Украины (1989).

*Лауреат областной премии в сфере изобразительного искусства
и искусствоведения имени Александра Осмеркина в номинации
«национальная традиция» (2005).*

*Закончил Киевский государственный художественный институт (1974),
живописец. Педагоги по специальности –*

народные художники Украины Т.Н.Голембиевская, В.В.Шаталин.

1974 – 1989 гг. - художник-живописец Кировоградских

художественно-производственных мастерских Художественного фонда УССР.

*1994 - 1996 гг. - преподаватель факультета искусств Кировоградского
государственного педагогического университета*

имени Владимира Винниченко.

*1996 –1999 гг. - преподаватель Кировоградской детской
художественной школы им. А.А.Осмеркина.*

Выставочную деятельность начал с 1978г.

Участник областных, всеукраинских и зарубежных художественных выставок.

*Персональные выставки в Кировоградской областной
универсальной научной библиотеке им. Д.И.Чижевского (1996),*

Художественно-мемориальном музее А.А.Осмеркина (2001),

Кировоградском областном художественном музее (2010).



*Вручения А.М.Яневу областной премии в сфере образотворческого
искусства та мистецтвознавства імені Олександра Осмеркіна
в художньо-меморіальному музеї О.О.Осмеркіна. 2005р.*

Anatoliy Yanev

Born on December 15, 1945 in the village of Mitrofanovka, Novgorodka district, Kirovograd region.

Honoured artist of Ukraine (2013).

Member of the National Union of artists of Ukraine (1989).

Laureate of Regional Alexander Osmerkin Award in fine arts and study of art in the nomination "national tradition" (2005).

Graduated from Kyiv State Art Institute (1974), painter.

Teachers – People's artists of Ukraine T.Holembievskaya and V.Shatalin.

1974-1989 – painter of Kirovograd art-industrial workshops of Art Fund of the Ukrainian SSR.

1994-1996 – lecturer of the Art Department of V.Vynnychenko Kirovograd State Pedagogical University.

1996 – 1999 – teacher of A.Osmerkin Kirovograd children art school.

Began exhibiting in 1978.

Participant of regional, all-Ukrainian and foreign art exhibitions.

Personal exhibitions took place in D.Chizhevsky

Kirovograd Regional Universal Research Library (1996),

A.Osmerkin Art-Memorial Museum (2011),

Kirovograd regional art Museum (2010).



Відкриття персональної виставки творів А.М.Янева в Кіровоградському обласному художньому музеї, 2010р.

*Науково-мистецьке музейне видання
«Мистецькі обрії Анатолія Янєва»
із серії каталогів
«Лауреати обласної премії в сфері образотворчого мистецтва
та мистецтвознавства імені Олександра Осмьоркіна».*

*Премія заснована Кіровоградською обласною радою в 2005р.,
присуджується у трьох номінаціях:
«національна традиція», «новітні спрямування»,
«мистецтвознавство та історія мистецтв»,
вручається в художньо-меморіальному музеї О.О.Осмьоркіна
щорічно 8 грудня в день народження митця.*

*У виданні використані репродукції творів А.М.Янєва з колекцій:
Художньо-меморіального музею О.О.Осмьоркіна,
Кіровоградського обласного художнього музею,
галереї «Єлисавет» та з авторського зібрання.*

*На першій сторінці обкладинки:
Янєв А.М. Міст через Інгул. 2013. Полотно, олія. 70x74;
на останній:
Янєв А.М. Перед концертом. 2010. Полотно, олія. 119x86.*

*Автор тексту, упорядник, дизайн –
провідний науковий співробітник музею А.М.Надеждін
Переклад англійською мовою – науковий співробітник музею А.Ю.Чапран.*

*Затверджено на засіданні науково-методичної ради
художньо-меморіального музею О.О.Осмьоркіна
(Протокол №16 від 01.10.2013р.)*

© Художньо-меморіальний музей О.О.Осмьоркіна.

Кіровоград - 2013 рік.

Наклад 50 прим.



Гладиолуси.
2004. полотно, олій 90x70
Гладиолусы.
2004. Холст, масло, 90x70
Gladioli.
2004. Oil on canvas, 90x70

